

Fångade på isen

Lärarmaterial

Klicka HÄR för att skriva ut arbetsmaterialet.

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Det har snöat en massa och skolan håller stängt. Emil och hans kompis Jakob är glada över att vara lediga från skolan och de beger sig ut i snön. De bestämmer sig för att gå ner till havet där vattnet frusit till is. De får syn på en boj som frusit fast i isen och tävlar om vem som hinner fram till bojen först. Plötsligt hörs det ett ”ritsch” och killarna är fast på ett isflak.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar. (SV åk 4–6)
- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från vardag och skola. Stödord, bilder och digitala medier som hjälpmedel för att planera och genomföra en muntlig presentation. Hur gester och kroppsspråk kan påverka en presentation. (SV åk 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord. (SV åk 4–6)
- Badvett och säkerhet vid vatten vintertid. Hantering av nödsituationer vid vatten med hjälpredskap. (IDH åk 4–6)
- Framställning av berättande och informativa bilder, till exempel serier och illustrationer till text. (BL åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Anpassa språket för olika syften, mottagare och sammanhang.
- Urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.
- Förebygga risker vid fysisk aktivitet samt hantera nödsituationer på land och i vatten.
- Kommunicera med bilder för att uttrycka budskap.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Muntliga presentationer. Hur man genomför presentationer inför grupp. Bilder och andra verktyg som kan stödja presentationen. (SV åk 1–6)
- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 1–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter, till exempel meddelanden. (SV åk 1–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor. (SV åk 1–6)
- Badvett och säkerhet vid vatten vintertid. Hur man kan hantera nödsituationer vid vatten med hjälpredskap. (IDH åk 1–6)
- Framställning av berättande bilder till exempel sagobilder. (BL åk 1–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Förebygga risker vid fysisk aktivitet samt hantera nödsituationer på land och i vatten.
- Skapa bilder med olika verktyg, tekniker och material.

ORD ATT FÖRKLARA

Här är sex ord från texten. Låt eleverna sitta i par och försöka förklara vad orden betyder samt rita en bild till varje ord. När de är färdiga jämför de sina papper med ett annat par. Avsluta med att visa de olika förklaringarna med bilder och diskutera i hela gruppen/klassen.

Ord	Förklaring och bild
frost	
snödrivor	
boj	
panik	
tippar	
svävare	

VÄDERRAPPORT

I boken tittar Emils pappa på nyheterna. På nyheterna presenterar en kvinna vädret. Men hur låter väderrapporten tror ni?

Låt eleverna arbeta parvis. De ska samla expertord med väderanknytning från boken, t.ex. snö, frost, dimma, minusgrader, temperatur, blåsig, kallt, luft.

När de har samlat sina expertord ska de träna på att presentera vädret. För att bli duktiga på att presentera vädret kan de titta/lyssna på klipp från olika slags väderrapporter.

Paren kan antingen presentera sina väderrapporter muntligt inför klassen eller filma dem och visa de andra. För att förstärka presentationen kan eleverna måla en karta med relevanta vädersymboler, som de sedan anknyter till i sin väderrapport.

DAGEN DÅ SKOLAN VAR STÄNGD

Vad skulle du göra om din skola var stängd för en dag?

Börja med att låta varje elev göra en tankekarta. Där ska de skriva ord/begrepp som summerar varför skolan var stängd och vad de gjorde istället den dagen.

Utifrån sina tankekartor ska eleverna sedan skriva sina berättelser med titeln: "Dagen då skolan var stängd". Påminn eleverna om att berättelsen ska skrivas i preteritum (dåtid) eftersom de ska låtsas berätta om något som redan har hänt.

Här är några punkter som kan vara till stöd för eleverna:

- Hur och när fick du reda på att skolan var stängd?
- Varför var skolan stängd?
- Vad gjorde du istället den dagen? Med vem? Varför?

Låt eleverna skriva sina berättelser på dator och dela dem med varandra i klassen.

IS- OCH VATTENVETT

Diskutera i smågrupper i klassen:

- Vad är viktigt att tänka på innan man ger sig ut på isen?
- Vad kan hända när man ger sig ut på isen?
- Hur ska man agera om man hamnar på ett isflak?
- Hur ska man agera om man hamnar i vattnet?
- Hur kan man hjälpa någon som hamnat på ett isflak?
- Hur kan man hjälpa någon som hamnat i vattnet?
- Vad bör man tänka på när man möter människor i nödsituationer?
- Vad bör man tänka på när man möter människor i chock?

Som komplement till era diskussioner kan ni titta på filmer som handlar om säkerhet på isen. Ni kan bland annat söka filmer på Youtube, sökord t.ex. *säkerhet på isen*.

Summera gemensamt så att alla vet hur man ska agera för ökad säkerhet på isen och hur man ska agera vid eventuella nödsituationer.

FACIT LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raderna (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Varför är skolan stängd?
För att det har snöat så mycket.
2. Vem är det som ringer till Emil?
Hans kompis Jakob ringer.
3. Vad gör Emil och Jakob på kvällen?
De sitter framför datorn hela kvällen.
4. Vad är klockan när Emil och Jakob stiger upp?
Klockan är halv tolv när de stiger upp.
5. Hur tjock är isen enligt tidningen?
Isen är en halv meter tjock.
6. Emil får syn på en boj. Var finns bojen?
Bojen är fastfrusen i isen.
7. Vad händer när de kommer fram till bojen?
Det hörs ett brak och isen går sönder.
8. Vem ringer Emil till?
Han ringer till sin pappa.
9. Jakob ringer också. Till vem?
Han ringer till 112, SOS Alarm.
10. Varför ska de inte sätta sig på isen?
För att det är för kallt att sitta på isen.
11. Vad är en svävare?
En båt som kan gå på både is och vatten.
12. Männen i båten ringer efter mer hjälp. Vilken hjälp?
De ringer efter en helikopter.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

13. Vad menar Jakob med att de är ensamma i hela världen?

Inga andra människor är ute för att det är så kallt.

14. Varför får Jakob panik?

För att killarna är fast på ett isflak.

15. Emil slår till Jakob. Varför gör han det?

För att Jakob ska lugna ner sig.

16. Varför tänker Emil att det kan bli svårt för dem att bli hittade?

För att det börjat bli dimmig.

17. Hur blir killarna räddade?

De blir räddade genom att bli upphissade med en lina i en helikopter.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

18. Emils mamma säger till killarna: "Var rädda om er". Varför tror du att hon säger så?

Eget svar.

19. Jakob får panik på isflaket. Har du haft panik någon gång? Berätta.

Eget svar.